

Nr 206.

Av herr **Hage m. fl.**, om viss ändring i lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

I lag om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 är i § 11 med den ändrade lydelse paragrafen erhållit genom lag den 26 juni 1936 bland annat bestämt, att från livränta skall avdragas viss del av pension.

Denna föreskrift har av försäkringsrådet på grund av anförda besvär över riksförsäkringsanstaltens beslut rörande tillämpningen av ifrågasvarande bestämmelser (se Bilaga A) förklarats skola tillämpas så, att avdrag å livränta skall göras med det belopp av pensionens rörliga del och det s. k. 120-kronorstillägget, som enligt gällande bestämmelser skulle anses belöpa sig på livräntetagaren.

Detta försäkringsrådets beslut har medfört, att bland annat änkor med familjepensionsrätt icke erhålla någon kompensation för dyrtiden vare sig i form av rörligt tillägg eller dyrtidstillägg.

Av närslutna bilaga B framgå verkningarna av det av riksförsäkringsanstalten fattade och av försäkringsrådet godkända beslutet.

Då det icke kan anses vara rimligt och riktigt att livräntetagare, vare sig det gäller skadad arbetstagare eller efterlevande till dylik, skola gå miste om kompensation för dyrtiden och då vidare järnvägsstyrelsen i sitt yttrande ansluter sig till denna uppfattning på grund av den utredning, som presterats i nämnda bilagor, få vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning rörande lämpligheten och behovet av en lagändring, innebärande, att avdrag icke må göras å livränta för sådan å pension utgående tilläggsersättning, som utgör kompensation för ökade levnadskostnader.

Stockholm den 23 januari 1941.

Ernst Hage.

Gustaf Arnemark.

Ernst Eriksson
i Stockholm.

Bilaga A.

Till Kungl. Försäkringsrådet.

I skrivelse den 28 januari 1939 har Ni, med överlämnande av handlingarna i ett hos Eder anhängigt besvärsmål rörande avdrag enligt 11 § olycksfallsförsäkringslagen å livräntor till Oskar Ludvig Bergkvists från Södra Sandnäs efterlevande, anhållit om kungl. järnvägsstyrelsens yttrande i målet.

Med anledning härav får styrelsen, med remisshandlingarnas återställande, anföra följande.

Klaganden har i sina besvär framhållit, att, ehuru väl staten från och med den 1 juli 1937 övertagit familjepensioneringen vid statens järnvägar, pensionerna dock utginge av statens järnvägars änke- och pupillkassas till staten överlämnade tillgångar och — torde här böra tilläggas — av de familjepensionsavdrag, de anställda alltjämt hava att vidkännas. Delägarnas i nämnda kassa avgifter hade varit försäkrings tekniskt så avvägda, att desamma helt skulle kunna bära de utgående pensionsbeloppen. Kassan hade visserligen haft statsbidrag i indirekt form genom att kassan tillförts inkomsterna av tjänstemännen å dömda bötesbelopp m. m. De belopp, som på detta sätt tillförts kassan, hade under senare år uppgått till omkring 400,000 kronor per år. Då emellertid delägarnas bidrag uppgått till över 2 miljoner kronor per år, kunde det, även om de 400,000 kronorna skulle betraktas vara ett direkt statsbidrag, likväl icke sägas, att »kostnaden för understödet till minst en tredjedel bestritts av arbetsgivaren», vilket vore en förutsättning för att nu ifrågavarande avdrag finge ske. Det s. k. 120-kronorstillägget hade framkommit genom direkta förhandlingar mellan av Kungl. Maj:t utsedda underhandlingsdelegerade samt av änke- och pupillkassan utsedda förhandlingsombud, i det att dessa båda förhandlingsdelegationer enats om, att såsom kompenstation för dessa indirekta statsbidrag, 120-kronorstillägget skulle utgå. I fråga om det rörliga tillägget hävdade vidare klaganden, att detsamma icke torde kunna betraktas såsom ett statsbidrag i ordets egentliga betydelse, när dyrtidstillägg utginge på såväl löner, tjänste- och familjepensioner, som även på understöd, även i sådana fall, där dylikt icke varit garanterat befattningshavaren eller dennes efterlevande, och kunde, om indextalet nedginge till under det för dyrtidstilläggets lägsta siffra bestämda grundtalet, helt försvinna, vid vilket förhållande det icke kunde inrymmas under benämningen »kostnad». Slutligen förklarade sig klaganden vidhålla, att familjepensioneringen måste betraktas vara en form av försäkring, enär, även om tjänstemännen hade benämnts delägare, och själva, intill den 1 juli 1937, förvaltats sin familjepensionsinrättning, detta icke kunde förtaga kassan dess karaktär av att vara en försäkringsrörelse, som på liknande grunder som en sådan garanterade ett visst pensionsbelopp till dem, som med fastställda avgifter ville försäkra sig härom.

Den ståndpunkt i föreliggande fråga, klaganden sålunda intagit, delas av styrelsen, som även vill erinra om den av doktor Tim Janson såsom försäkringsteknisk expert utarbetade promemorian av den 27 april 1936

(intagen i det till remissakten hörande protokollet vid urtima möte med fullmäktige i statens järnvägars änke- och pupillkassa den 12 maj 1936), däri denne (sid. 86) gjort följande uttalande rörande statens beräknade kostnader för övertagandet av kassans rörelse: »Bedömt efter de tilllämpade beräkningsgrunderna skulle statens kostnader för övertagandet utgöras av

1) kapitalvärdet av de fasta 120-kronorstilläggen för delägare i tjänst, räknat per den 31 december 1934 7,270,000 kronor; dessa tillägg avse att ersätta de nuvarande direkta statsbidragen;

Det synes vara av ett visst intresse att undersöka, vilket konstant årligt statsbidrag, som kapitaliserat för all framtid har samma värde som 120-kronorstilläggen för *nuvarande befattningshavare i tjänst med reglerad familjepension och framtida ordinarie manliga befattningshavare*. Beloppet kan beräknas som ett års ränta å sammanlagda kapitalvärdet av nyssnämnda tillägg. Utgår man från att antalet befattningshavare för framtiden icke ändras, erhåller man, fortfarande efter 4 procent räknat, att detta tänkta årsbidrag, som alltså kan sägas vara ekvivalent med 120-kronorstilläggen, bör uppgå till 458,000 kronor vid en antagen gemensam inträdesålder för framtida ordinarie befattningshavare av 25 år, 505,000 kronor vid en inträdesålder av 30 år och 560,000 kronor vid en inträdesålder av 35 år. Därest antalet ordinarie tjänstemän hos statens järnvägar framdeles kommer att nedgå, minskas givetvis dessa belopp.»
(Ur Kungl. Maj:ts proposition nr 258 år 1936.)

Av detta uttalande torde tydligt framgå att, lika litet som, enligt vad ovan berörts, det statsbidrag, förutvarande kassan erhållit genom inkomsterna av bötesbelopp m. m., uppgått till en tredjedel av »kostnaden för understödet» (pensionen), kompensationen för detta statsbidrag eller det s. k. 120-kronorstillägget uppgår till en tredjedel av kostnaden för familjepensioneringen, sedan staten övertagit kassan.

Med hänsyn till vad sålunda i ärendet anförts kan styrelsen icke finna rimligt eller riktigt, att, på sätt i överklagade beslutet anges, avdrag å ifrågakvarande livräntor skola göras. Stockholm den 21 september 1939.

KUNGL. JÄRNVÄGSSTYRELSEN

Gunnar Ruist.

Avskrift.

Änka: Bergkvist, Anna född den		Livränteberättigad t. o. m. den		Pensionsberättigad t. o. m. den
Barn: Karl Gustaf	» » 1/5 23	» » » 30/4 39	» » » 31/5 1942	
Oskar Georg	» » 24/4 24	» » » 23/4 40	» » » 30/4 1943	
Olof Lennart	» » 10/8 28	» » » 9/8 44	» » » 31/8 1947	

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Tidsperioder under vilka pensionen skall avdragas från livräntan		U t g å e n d e p e n s i o n											Från livräntan skall avdragas per månad		Antal livräntepensionsberättigade barn under		
		Änkan tillkommande					Barnen tillkommande				Summa						
		Grundpension	del av grundpensionen		i pensionen ingående s. k. 120 kr. tilllägg		del av grundpensionen		i pensionen ingående s. k. 120 kr. tilllägg		Pension	s. k. 120 kr. tilllägg	Det s. k. 120 kr. tilllägg per månad	Rörliga delen beräknad å			
			80 %	100 %	80 %	100 %	20 %	återstoden	20 %	återstoden					3+7+8	5+9+10	16 år
Fr. o. m.	t. o. m.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.			
14/12 37	30/4 39	870	696	—	96	—	174	783	24	108	1,653	228	19: —	137: 50	3	3	
1/5 39	23/4 40	»	»	—	»	—	116	522	16	72	1,334	184	15: 34	111: 16	2	3	
24/4 40	31/5 42	»	»	—	»	—	58	261	8	36	1,015	140	11: 66	84: 58	1	3	
etc.																	